

Informacje zawarte w niniejszym opracowaniu zaprezentowano według stanu organizacyjnego systemu edukacji regulowanego ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2572, z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365) z późniejszymi zmianami. Przedstawione informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Wychowanie przedszkolne, jako pierwszy etap edukacji, realizowane jest w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych oraz od roku szkolnego 2008/09, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2008 r. (Dz. U. Nr 7, poz. 38), również w zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych.

Wśród szkół objętych systemem oświaty funkcjonują:

- od roku szkolnego 1999/2000 – 6-letnie **szkoły podstawowe** oraz 3-letnie **gimnazja**, w których nauka jest obowiązkowa (powstałe w miejsce 8-letnich szkół podstawowych),
- od roku szkolnego 2002/03 – **szkoły ponadgimnazjalne**, tj. 2-3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące i profilowane, 4-letnie technika oraz od roku szkolnego 2004/05 – szkoły dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające), a także 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy; do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się również ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne. Ponadto do czasu zakończenia cyklu kształcenia działają szkoły ponadpodstawowe dla dorosłych (dla absolwentów 8-letniej szkoły podstawowej).

Szkoły wyższe realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Informacje z zakresu szkół wyższych obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce, nie dotyczą natomiast Polaków studiujących za granicą.

Przez **szkołę** rozumie się jednostkę organizacyjną powołaną na podstawie aktu założycielskiego lub wpisu do ewidencji przez organ administracji rządowej, jednostkę samorządu terytorialnego, osobę prawną lub osobę fizyczną na podstawie przepisów ustawy o systemie oświaty. Szkoła prowadzi kształcenie określonego rodzaju i na określonym poziomie, posiada statut nadany przez organ lub osobę prowadzącą szkołę. Szkoły i placówki mogą być publiczne i niepubliczne.

Niniejsze opracowanie prezentuje dane o wszystkich szkołach objętych systemem oświaty według stanu na początku roku szkolnego (30 września) lub akademickiego (30 listopada). Wyjątek stanowią dane o absolwentach, którzy w przypadku szkół (poza szkołami wyższymi) wykazywani są na koniec roku szkolnego, a szkół wyższych – w roku akademickim.

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

W województwie podlaskim w końcu września 2011 r. wychowanie przedszkolne prowadzone było w 644 placówkach. W stosunku do poprzedniego roku szkolnego ich liczba zwiększyła się o 35, tj. o 5,7%. Wśród omawianych placówek było 189 przedszkoli (o 6 więcej niż przed rokiem), 15 zespołów wychowania przedszkolnego, 85 punktów przedszkolnych (o 38 więcej) oraz 355 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych (o 6 mniej niż rok wcześniej). Wychowaniem przedszkolnym zapewniającym opiekę i naukę objęto 33,5 tys. dzieci (wzrost o 11,5% w stosunku do roku poprzedniego), z czego 26,0% stanowiły dzieci sześciolatnie (rok wcześniej – 30,8%). Większość omawianych placówek w województwie podlaskim zlokalizowana była na wsi (61,5%), jednak tylko 25,4% ogółu dzieci objętych edukacją przedszkolną stanowiły dzieci wiejskie. Wśród placówek zajmujących się wychowaniem przedszkolnym na wsi przeważały oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych. Na początku roku szkolnego 2011/12 funkcjonowało 276 tego rodzaju placówek prowadzących głównie edukację sześciolatków. Na terenach wiejskich funkcjonowało ponadto 28 przedszkoli, 14 zespołów wychowania przedszkolnego oraz 78 punktów przedszkolnych. Przedszkola na wsi zapewniały opiekę 20,9% dzieci wiejskich, które objęte były wychowaniem przedszkolnym, podczas gdy do 161 przedszkoli w miastach uczęszczało 83,1% odpowiedniej grupy dzieci miejskich. W omawianym roku, podobnie jak w latach poprzednich, w strukturze wszystkich placówek dominowały przedszkola publiczne (81,5%), przy jednoczesnym wzroście (o 20,7%) w stosunku do roku szkolnego 2010/11 liczby przedszkoli niepublicznych.

W roku szkolnym 2011/12 na jedną placówkę wychowania przedszkolnego przypadało średnio 52 dzieci (w miastach – 101, a na wsi – 21). Obsada miejsc w podlaskich przedszkolach ukształtowała się na poziomie 104 dzieci na 100 miejsc. W miastach wskaźnik ten wyniósł 104, podczas gdy na wsi osiągnął wartość 98. Najbardziej oblegane były przedszkola w powiecie zambrowskim, gdzie na 100 miejsc przypadało 138 dzieci, kolneńskim – 134 dzieci, łomżyńskim – 127 dzieci, sejneńskim – 125 dzieci oraz w mieście Suwałki – 122 dzieci. Znacznie mniej dzieci niż miejsc przygotowanych w przedszkolach odnotowano w powiecie augustowskim, gdzie wykorzystano tylko 93% miejsc, natomiast w powiecie suwalskim nie funkcjonowało ani jedno przedszkole.

Na początku roku szkolnego 2011/12 obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne, któremu podlegają sześciolatki, realizowało 8,7 tys. dzieci. W miastach duża część tej grupy podopiecznych (63,7%) odbywała je w przedszkolach, podczas gdy na wsi zdecydowana większość tych dzieci (83,0%) uczęszczała do oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych.

Tabl. 1. Wychowanie przedszkolne
Stan na początku roku szkolnego

Wyszczególnienie	2010/11	2011/12	2010/11	2011/12	2010/11	2011/12
	ogółem		w tym			
			przedszkola		oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	
Placówki	609	644	183	189	361	355
w tym na wsi	370	396	29	28	282	276
Miejsca w przedszkolach	22358	23798	21141	21722	x	x
w tym na wsi	2873	3626	1829	1809	x	x
Oddziały	1417	1564	906	952	441	494
w tym na wsi	441	506	82	85	297	317
Dzieci	30073	33527	21798	22573	7237	9216
w tym na wsi	6814	8504	1729	1774	4211	5218
w tym w wieku 6 lat	9271	8718	4471	4271	4800	4435
w tym na wsi	2952	2719	495	450	2457	2258

SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

We wrześniu 2011 r. w województwie podlaskim nowy rok szkolny zainaugurowało 438 szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży, w tym 19 szkół specjalnych. W stosunku do poprzedniego roku ubyło 11 placówek. Przeważająca ilość szkół znajdowała się na obszarach wiejskich (69,2%), gdzie funkcjonowało także 14 szkół filialnych. Zdecydowana większość szkół podstawowych (89,3%) podlegała jednostkom samorządu terytorialnego.

W roku szkolnym 2011/12 w szkołach podstawowych uczyło się 66,0 tys. dzieci i młodzieży (o 1,4 tys., tj. o 2,0% mniej niż w roku poprzednim), w tym 0,5 tys. uczęszczało do szkół specjalnych. Naukę w klasie pierwszej rozpoczęło 11,0 tys. dzieci, co stanowiło 16,6% wszystkich uczniów szkół podstawowych. W czerwcu 2011 r. naukę na poziomie podstawowym ukończyło 11,9 tys. uczniów (o 8,5% mniej niż rok wcześniej), w tym 90 absolwentów szkół specjalnych. Dziewczęta stanowiły 49,0% ogólnej liczby uczniów i 48,7% ogółu absolwentów.

W omawianym roku szkolnym na 1 szkołę podstawową przypadało statystycznie 151 uczniów, zaś przed rokiem wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 150 osób. W miastach na jedną szkołę (bez szkół specjalnych) średnio przypadało 356 uczniów, podczas gdy na wsi – tylko 77.

Tabl. 2. Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży
Stan na początku roku szkolnego

Wyszczególnienie a – 2010/11 b – 2011/12	Szkoły	Uczniowie		Absolwenci ¹		
		ogółem	w tym dziewczęta	ogółem	w tym dziewczęta	
O g ó ł e m	a	449	67355	32896	12971	6182
	b	438	65986	32318	11873	5784
Szkoły podstawowe bez specjalnych	a	432	66865	32725	12900	6162
	b	419	65483	32146	11783	5754
w tym szkoły filialne	a	15	256	126	29	12
	b	14	264	120	11	6
Szkoły podstawowe specjalne	a	17	490	171	71	20
	b	19	503	172	90	30

¹ Z poprzedniego roku szkolnego.

GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

W roku szkolnym 2011/12 w województwie podlaskim działalność oświatową prowadziło 221 gimnazjów dla dzieci i młodzieży, w tym 18 specjalnych. W porównaniu z poprzednim rokiem liczba placówek zmniejszyła się o 1. W miastach funkcjonowało 129 szkół tego typu (czyli tyle samo, co rok wcześniej), a na wsi – 92 (o 1 mniej). Dla większości gimnazjów (88,7%) organem prowadzącym były jednostki samorządu terytorialnego.

Liczba uczniów we wrześniu 2011 r. wynosiła 39,0 tys., tj. o 5,0% mniej niż przed rokiem. Naukę w klasach pierwszych rozpoczęło 12,4 tys. uczniów, tj. o 6,4% mniej niż rok wcześniej. Do podlaskich gimnazjów specjalnych w omawianym okresie uczęszczało 555 uczniów, w tym do klasy pierwszej – 176. W czerwcu 2011 r. edukację w gimnazjum zakończyło 13,7 tys. osób, w tym 192 to absolwenci gimnazjów specjalnych.

W województwie podlaskim we wrześniu 2011 r. na jedno gimnazjum dla dzieci i młodzieży przypadało średnio 176 uczniów, tj. o 25 więcej niż w szkołach podstawowych, ale o 9 osób mniej niż przed rokiem. W miastach w 1 szkole gimnazjalnej naukę pobierało przeciętnie 212 uczniów, a na wsi – 127.

Tabl. 3. Gimnazja dla dzieci i młodzieży
Stan na początku roku szkolnego

Wyszczególnienie a – 2010/11 b – 2011/12	Szkoły	Uczniowie		Absolwenci ¹	
		ogółem	w tym dziewczęta	ogółem	w tym dziewczęta
O g ó ł e m	a 222	41056	19693	14942	7313
	b 221	38983	18733	13666	6670
Gimnazja bez specjalnych	a 204	40450	19474	14793	7257
	b 203	38428	18514	13474	6606
w tym:					
gimnazja z oddziałami przysposabia- jącymi do pracy	a 6	622	208	353	146
	b 7	610	196	219	70
gimnazja sportowe	a 5	1741	692	679	309
	b 5	1650	651	577	234
gimnazja mistrzostwa sportowego	a 1	189	90	72	28
	b 1	183	83	61	28
Gimnazja specjalne	a 18	606	219	149	56
	b 18	555	219	192	64

¹ Z poprzedniego roku szkolnego.

SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE¹ DLA MŁODZIEŻY

W roku szkolnym 2011/12 na terenie województwa podlaskiego funkcjonowało 225 ponadgimnazjalnych szkół dla młodzieży (w tym 19 szkół specjalnych), w których kształciło się łącznie 47,9 tys. uczniów (w tym 0,6 tys. w szkołach specjalnych). W porównaniu z poprzednim rokiem ubyły 4 placówki, a liczba uczniów zmniejszyła się o 5,0%.

Wśród szkół ponadgimnazjalnych najwięcej uczniów skupiały licea ogólnokształcące, do których uczęszczało 22,4 tys. młodzieży. Dużą grupę, liczącą 19,1 tys. osób, tworzyli także uczniowie techników. Dwa wymienione typy szkół cieszą się od lat niesłabnącą popularnością wśród młodzieży. W ostatnich latach zmniejszyło się natomiast zainteresowanie uczniów zasadniczymi szkołami zawodowymi, których głównym celem jest wykształcenie umiejętności przydatnych do pracy w określonym zawodzie oraz przygotowanie do kształcenia ustawicznego. W roku szkolnym 2011/12 w zasadniczych szkołach zawodowych uczyło się 4,8 tys. młodzieży, tj. o 9,1% mniej niż przed rokiem. Niewielka część absolwentów tych szkół kontynuowała naukę w uzupełniających liceach ogólnokształcących i technikach dla młodzieży. W omawianym roku szkolnym liczba uczniów uzupełniających liceów ogólnokształcących kształtowała się na poziomie 70 osób, natomiast w technikach uzupełniających uczyło się 91 osób, czyli odpowiednio o 75,0% więcej oraz o 18,0% mniej niż rok wcześniej. W ostatnim okresie obserwuje się również mniejsze zainteresowanie nauką w liceach profilowanych. Spowodowało to ograniczenie liczby placówek w stosunku do roku poprzedniego (o 3) i spadek liczby uczniów (o 33,1%, w tym w klasach pierwszych – o 56,0%). Odrębną grupę wśród szkół ponadgimnazjalnych stanowią ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe. W roku szkolnym 2011/12, w szkołach tego typu zawód zdobywało 415 osób, tj. nieco mniej niż rok wcześniej. W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym zwiększyła się natomiast (o 9,6%) liczba uczniów w szkołach specjalnych przysposabiających do pracy. Są to 3-letnie szkoły przeznaczone dla młodzieży z upośledzeniem umysłowym lub z niepełnosprawnością sprzężoną, których absolwenci otrzymują zaświadczenie o przysposobieniu do pracy i nie rokują nadziei na dalszą naukę. W roku szkolnym 2011/12 do szkół tego typu uczęszczało 354 uczniów, a w czerwcu 2011 r. ukończyły je 64 osoby.

¹ Bez szkół policealnych.

W szkołach ponadgimnazjalnych dla młodzieży nieznacznie przeważali chłopcy (52,2% ogółu uczniów), przy czym ich udział był zróżnicowany w zależności od typu szkoły. W zasadniczych szkołach zawodowych chłopcy stanowili 75,8%, w technikach uzupełniających – 70,3%, technikach – 64,9%, a w specjalnych szkołach przysposabiających do pracy – 56,8%. W ogólnokształcących szkołach artystycznych dających uprawnienia zawodowe zdecydowaną większość (72,5% ogółu) stanowiły dziewczęta. Dominowały one także w liceach ogólnokształcących (63,0%) i liceach profilowanych (60,2%).

Tabl. 4. Szkoły ponadgimnazjalne dla młodzieży
Stan na początku roku szkolnego

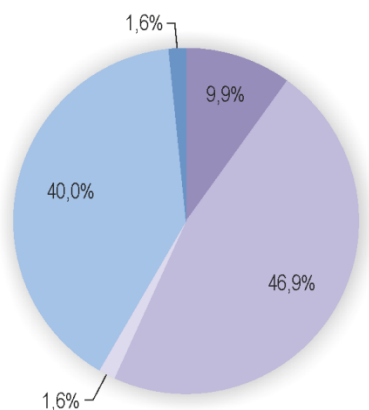
Wyszczególnienie a – 2010/11 b – 2011/12	Szkoły	Uczniowie		Absolwenci ¹		
		ogółem	w tym dziewczęta	ogółem	w tym dziewczęta	
O g ó ł e m	a	229	50433	24200	15013	7512
	b	225	47907	22915	14595	7321
Zasadnicze szkoły zawodowe	a	50	5238	1315	1914	519
	b	50	4763	1152	1809	484
Licea ogólnokształcące	a	74	22975	14540	7677	4866
	b	74	22390	14110	7435	4729
Uzupełniające licea ogólnokształcące	a	2	40	15	–	–
	b	2	70	18	–	–
Licea profilowane	a	17	1126	667	757	474
	b	14	753	453	461	294
Technika	a	68	20190	7165	4459	1531
	b	68	19071	6701	4704	1706
Technika uzupełniająca	a	4	111	30	36	10
	b	3	91	27	34	8
Ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe	a	4	430	322	102	81
	b	4	415	301	88	73
Szkoły specjalne przysposabiające do pracy	a	10	323	146	68	31
	b	10	354	153	64	27

¹ Z poprzedniego roku szkolnego.

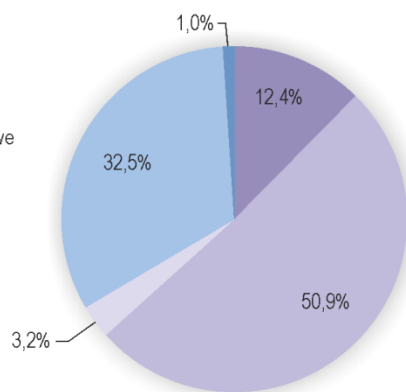
W czerwcu 2011 r. naukę we wszystkich typach szkół ponadgimnazjalnych dla młodzieży zakończyło 14,6 tys. uczniów, w tym 50,2% stanowiły dziewczęta.

STRUKTURA UCZNIÓW I ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH DLA MŁODZIEŻY

Uczniowie w roku szkolnym 2011/12^a

Absolwenci z roku szkolnego 2010/11

a Stan na początku roku szkolnego. b Łącznie z uzupełniającymi. c Ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły specjalne przysposabiające do pracy.

SZKOŁY POLICEALNE

Szkoły policealne stanowią dopełnienie edukacji na poziomie średnim zawodowym. W końcu września 2011 r. w województwie podlaskim działalność oświatową prowadziły 104 placówki tego typu (o 6 mniej w porównaniu z poprzednim rokiem). W omawianym okresie szkoły policealne kształciły łącznie 16,2 tys. osób, tj. o 20,7% więcej niż rok wcześniej. Wśród ogółu słuchaczy większość stanowiły kobiety (66,4%). W czerwcu 2011 r. naukę w szkołach policealnych zakończyło 3,3 tys. osób, tj. o 3,4% mniej niż przed rokiem. Zdecydowana większość tych szkół (74) prowadzona była przez jednostki należące do sektora prywatnego, a kształciło się w nich 12,8 tys. słuchaczy.

Na przestrzeni ostatnich kilku lat nie zmieniały się najczęściej wybierane kierunki kształcenia. W roku szkolnym 2011/12 nadal największym zainteresowaniem cieszyły się takie specjalności, jak: pracownicy spraw finansowych i handlowych, średni personel biurowy, informatycy, pracownicy opieki społecznej i pomocy socjalnej oraz pracownicy usług osobistych, głównie technicy usług kosmetycznych i fryzjerskich.

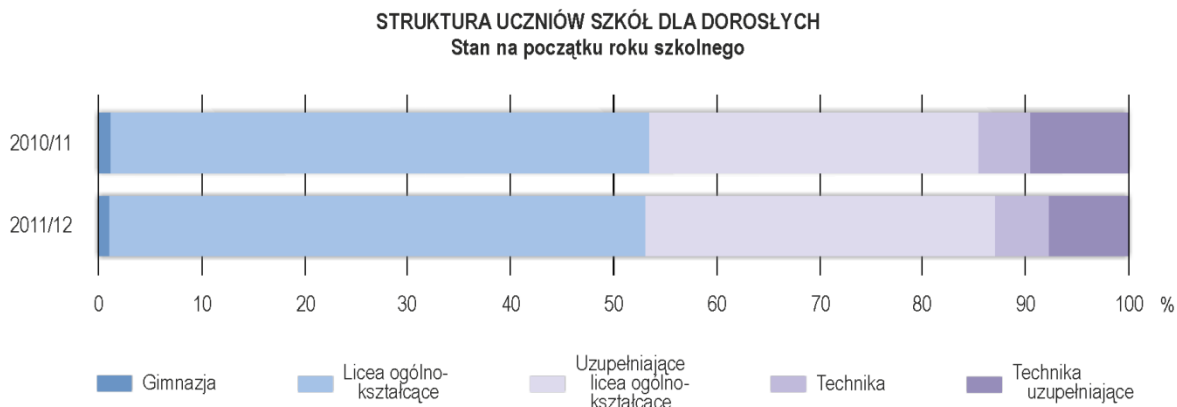
Tabl. 5. Szkoły policealne
Stan na początku roku szkolnego

Wyszczególnienie a – 2010/11 b – 2011/12		Szkoły	Uczniowie		Absolwenci ¹	
			ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety
O g ó ł e m		a 110 b 104	13460 16241	8730 10783	3394 3280	2150 2292
w tym:						
Kolegia nauczycielskie		a 1	451	287	227	163
Nauczycielskie kolegia języków obcych		a 5	457	382	165	136
		b 4	265	215	138	123

¹ Z poprzedniego roku szkolnego.

SZKOŁY DLA DOROSŁYCH

Głównym celem edukacji dorosłych jest kontynuacja przerwanej z różnych powodów cyklu kształcenia. Podstawową przyczyną podjęcia ponownie nauki jest zazwyczaj chęć uzupełnienia wiedzy czy podniesienia poziomu wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych. W województwie podlaskim w roku szkolnym 2011/12 przestały funkcjonować 2 gimnazja, 3 technika i 6 techników uzupełniających, zaś przybyło 1 liceum ogólnokształcące i 1 uzupełniające liceum ogólnokształcące. W wyniku tych zmian sieć szkół dla dorosłych w omawianym roku szkolnym obejmowała 2 gimnazja oraz 117 szkół ponadgimnazjalnych. Naukę kontynuowało w nich łącznie 7,2 tys. osób, tj. o 5,6% mniej niż rok wcześniej. Wśród uczniów tych szkół przeważali mężczyźni, którzy stanowili 59,1% ogółu.

Szkoły ponadgimnazjalne skupiały łącznie 7,1 tys. osób, tj. 98,9% ogółu uczniów szkół dla dorosłych. Wśród nich najliczniejszą grupę tworzyli uczący się w liceach ogólnokształcących. Do 51 placówek tego typu uczęszczało 3,8 tys. słuchaczy.

Szkoły dla dorosłych w roku szkolnym 2010/11 ukończyło 2,1 tys. osób (w tym 47,9% stanowiły kobiety), tj. o 6,3% więcej niż przed rokiem. Zdecydowanie najliczniejsze grupy absolwentów tworzyli kończący edukację w liceach ogólnokształcących (45,1% ogólnej ich liczby) i uzupełniających liceach ogólnokształcących (42,8%).

Tabl. 6. Szkoły dla dorosłych
Stan na początku roku szkolnego

Typy szkół a – 2010/11 b – 2011/12	Szkoły	Uczniowie		Absolwenci ¹	
		ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety
O g ó l e m	a 128 b 119	7656 7226	3079 2955	2007 2134	842 1022
Gimnazja	a 4 b 2	98 80	27 28	69 43	15 9
Licea ogólnokształcące	a 50 b 51	4003 3759	1785 1748	841 962	403 488
Uzupełniające licea ogólnokształcące	a 42 b 43	2451 2452	1090 1032	756 914	343 480
Licea profilowane	a –	–	–	37	11
Technika	a 11 b 8	388 377	86 81	189 69	35 7
Technika uzupełniająca	a 21 b 15	716 558	91 66	115 146	35 38

¹ Z poprzedniego roku szkolnego.

INNE ASPEKTY OŚWIATY I WYCHOWANIA

W ostatnich latach ważny element procesu nauczania stanowią technologie informatyczne i multimedialne oraz umiejętność korzystania z Internetu. W roku szkolnym 2011/12 w województwie podlaskim 97,0% szkół podstawowych było wyposażonych w komputery. W gimnazjach odsetek ten ukształtował się na poziomie 85,5%, w liceach ogólnokształcących (łącznie z uzupełniającymi) wynosił on 78,9%, w technikach (łącznie z uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe) osiągnął poziom 73,3%, w szkołach policealnych – 44,2%, w liceach profilowanych – 35,7%, a w zasadniczych szkołach zawodowych – 34,0%.

Na 1 pracownię komputerową w szkołach podstawowych w mieście przypadało 230 uczniów, natomiast na wsi – 80 uczniów. Oznacza to, że w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym liczba uczniów przypadająca na 1 pracownię komputerową uległa zmniejszeniu zarówno na terenach miejskich, jak i wiejskich. W gimnazjach w mieście na 1 pracownię komputerową przypadało 199 uczniów, podczas gdy na wsi – 139 uczniów. W szkołach ponadgimnazjalnych z 1 pracowni komputerowej korzystało przeciętnie 177 uczniów.

W omawianym roku szkolnym stypendia otrzymywało 33,5 tys. uczniów szkół dla dzieci i młodzieży wszystkich szczebli edukacji, co stanowiło 21,0% ogólnej ich liczby. Zdecydowana większość to stypendia szkolne związane z trudną sytuacją materialną. Pobierało je 85,0% wszystkich uczniów korzystających z tego typu dofinansowania. Stypendia o charakterze motywacyjnym otrzymywało 5,0 tys. uczniów szkół dla dzieci i młodzieży, a wśród nich największy odsetek (13,3%) stanowiły stypendia za wyniki w nauce.

Coraz ważniejszym elementem edukacji staje się nauka języków obcych. Wśród języków obcych nauczanych obowiązkowo w szkołach dla dzieci i młodzieży zdecydowanie dominuje język angielski, z którego

w roku szkolnym 2011/12 lekcje pobierało aż 90,6% ogółu uczniów tych szkół w województwie. W ramach zajęć obowiązkowych nauczano również m.in. języka niemieckiego (25,6% ogółu uczniów), rosyjskiego (14,0%), francuskiego (3,1%) i łaciny (0,5%). W szkołach dla dorosłych popularność języków obcych nauczanych obowiązkowo kształtowała się podobnie jak w szkołach dla dzieci i młodzieży. Najczęściej wykładany był język angielski, którego uczyło się 83,2% uczniów, następnie rosyjski – 13,6% i niemiecki – 2,6%. W szkołach dla dorosłych zdecydowana większość słuchaczy uczyła się tylko jednego języka obcego.

SZKOŁY WYŻSZE

W ostatnich latach szkoły wyższe podlegały znaczącym przemianom. Obok istniejących szkół publicznych powstały i rozwinęły się niepubliczne szkoły wyższe, poszerzono ofertę edukacyjną tworząc nowe kierunki. Na niektórych uczelniach prowadzone są już regularne studia z wykładowym językiem obcym. Zróżnicowany został magisterski system studiów poprzez wprowadzenie dwustopniowego systemu kształcenia, który daje możliwość kontynuowania edukacji po studiach licencjackich lub inżynierskich (I stopnia) na studiach II stopnia określanych wcześniej jako studia magisterskie uzupełniające.

W roku akademickim 2011/12 wśród 18 szkół wyższych mających siedzibę na terenie województwa podlaskiego znajdowało się 5 uczelni publicznych i 13 niepublicznych. W strukturze szkół wyższych na terenie województwa podlaskiego funkcjonowały również zamiejscowe wydziały, ośrodki dydaktyczne i filie szkół wyższych z innych województw. W omawianym roku było 6 takich placówek, z czego 2 to wydziały zamiejscowe szkół publicznych.

Tabl. 7. *Studenci szkół wyższych¹*
Stan w dniu 30 XI

Typy szkół a – 2010/11 b – 2011/12	Ogółem	W tym kobiety	Z ogółem na studiach			
			stacjonarnych		niestacjonarnych	
			razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety
O g ó ł e m	a 53064 b 50873	31454 29933	27169 28014	16261 16772	25895 22859	15193 13161
Uniwersytety	a 15234 b 15174	11166 11179	8941 9204	6473 6691	6293 5970	4693 4488
Wyższe szkoły techniczne	a 13600 b 13778	5198 5281	9723 10005	4230 4337	3877 3773	968 944
Wyższe szkoły rolnicze	a 1717 b 1663	733 670	278 337	112 144	1439 1326	621 526
Wyższe szkoły ekonomiczne	a 4811 b 3697	3080 2408	592 452	318 242	4219 3245	2762 2166
Wyższe szkoły pedagogiczne	a 1785 b 1566	1123 1036	135 132	113 105	1650 1434	1010 931
Akademie medyczne	a 4660 b 4681	3493 3566	3911 4111	2911 3139	749 570	582 427
Wyższe szkoły artystyczne	a 284 b 295	174 181	284 295	174 181	– –	– –
Wyższe szkoły teologiczne	a 126 b 135	77 73	28 37	– –	98 98	77 73
Pozostałe szkoły	a 10847 b 9884	6410 5539	3277 3441	1930 1933	7570 6443	4480 3606

¹ Łącznie z cudzoziemcami.

W omawianym roku w szkołach wyższych województwa podlaskiego kształciło się 50,9 tys. studentów, tj. o 4,1% mniej niż w roku poprzednim. Wśród nich znajdowało się 29,9 tys. kobiet, co stanowiło 58,8% ogółu słuchaczy podlaskich uczelni. Przeważającą grupę tworzyli studenci studiów stacjonarnych, których udział w ogólnej liczbie studentów osiągnął 55,1% (w porównaniu z rokiem poprzednim ich liczba zwiększyła się o 3,1%). Na studiach niestacjonarnych naukę rozpoczęło 22,9 tys. osób, tj. o 11,7% mniej niż rok wcześniej. Wśród osób kształcących się w szkołach wyższych przeważali słuchacze uczelni publicznych. Ich liczba ukształtowała się na poziomie 38,2 tys. (o 1,0% więcej niż przed rokiem), co stanowiło 75,0% ogółu studentów, natomiast na uczelniach niepublicznych studiowało 12,7 tys. osób (o 16,7% mniej niż w roku poprzednim).

Największą uczelnią w województwie jest Uniwersytet w Białymstoku, gdzie w końcu listopada 2011 r. na licznych kierunkach naukę pobierało 15,2 tys. studentów, wśród których 0,5 tys. to słuchacze filii w Wilnie. Nieco mniejsza liczba osób (13,8 tys.) kształciła się w omawianym okresie na Politechnice Białostockiej. Te dwie publiczne uczelnie skupiały w swoich szeregach aż 56,9% ogółu studentów podlaskich szkół wyższych. Spośród uczelni niepublicznych największą liczbę słuchaczy zarejestrowano w Wyższej Szkole Administracji Publicznej im. Stanisława Staszica w Białymstoku, gdzie wiedzę zdobywało 3,4 tys. osób, tj. 6,7% ogółu studiujących na podlaskich uczelniach.

W roku akademickim 2010/11 dyplomy ukończenia studiów pierwszego stopnia z tytułem licencjata bądź inżyniera, drugiego stopnia z tytułem magistra oraz jednolitych studiów magisterskich uzyskało 15,3 tys. osób (łącznie z cudzoziemcami). W grupie tej znalazło się 10,1 tys. kobiet. W porównaniu z poprzednim rokiem liczba absolwentów zwiększyła się o 2,5%. Z ich ogólnej liczby 44,6% otrzymało dyplom ukończenia studiów stacjonarnych. Najwięcej absolwentów opuściło mury Uniwersytetu w Białymstoku (4,5 tys.) oraz Politechniki Białostockiej (3,2 tys.).

Tabl. 8. Absolwenci szkół wyższych¹

Typy szkół a – 2009/10 b – 2010/11	Ogółem	W tym kobiety	Z ogółem na studiach			
			stacjonarnych		niestacjonarnych	
			razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety
Ogółem	a 14883 b 15261	9453 10141	6953 6811	4371 4384	7930 8450	5082 5757
Uniwersytety	a 4054 b 4474	3130 3488	2212 2539	1693 1942	1842 1935	1437 1546
Wyższe szkoły techniczne	a 3183 b 3174	1295 1359	2361 2298	1049 1053	822 876	246 306
Wyższe szkoły rolnicze	a 381 b 587	200 411	54 53	29 26	327 534	171 385
Wyższe szkoły ekonomiczne	a 1898 b 1860	1262 1301	244 208	144 131	1654 1652	1118 1170
Wyższe szkoły pedagogiczne	a 694 b 647	424 395	61 34	45 31	633 613	379 364
Akademie medyczne	a 939 b 1084	739 874	855 821	668 631	84 263	71 243
Wyższe szkoły artystyczne	a 76 b 76	51 46	76 76	51 46	– –	– –
Wyższe szkoły teologiczne	a 34 b 31	18 20	11 4	– –	23 27	18 20
Pozostałe szkoły	a 3624 b 3328	2334 2247	1079 778	692 524	2545 2550	1642 1723

¹ Łącznie z cudzoziemcami.

Podlaskie uczelnie cieszą się coraz większym uznaniem wśród zagranicznych studentów. Według stanu na początku roku akademickiego 2011/12 na uczelniach województwa studiowało łącznie 1,4 tys. obcokrajowców, tj. o 15,3% więcej niż przed rokiem. Zdecydowanie największym zainteresowaniem cudzoziemców cieszył się stacjonarny system studiów, w którym kształciło się 89,8% ogółu słuchaczy zagranicznych.

Podobnie jak w latach poprzednich, najliczniejszą grupę obejmującą 708 osób stanowili obcokrajowcy studiujący na Uniwersytecie w Białymstoku, w tym 493 osoby na filialnym wydziale ekonomiczno-informatycznym w Wilnie. Wśród studentów Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku 286 osób nie było obywatelami polskimi. W grupie tej znalazło się 280 słuchaczy kierunku lekarskiego.

W roku akademickim 2010/11 na podlaskich uczelniach dyplomy ukończenia studiów otrzymało 171 cudzoziemców, w tym studiów stacjonarnych – 139 osób. Najwięcej obcokrajowców (113 osób) zdobyło dyplom Uniwersytetu w Białymstoku, a wśród nich znaczącą grupę stanowili absolwenci filii Uniwersytetu w Wilnie (74 osoby).